

IX. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1915. 2. szám.

Budapest, január 10

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kladóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A kitiltottak.

Irta: Nyomozó.

II.

Csepel község még csak pár évtized előtt is amolyan csekély jelentőségű kis falucska volt, pár ezer főre rugó lakossággal. Ezek a földmivelésen kívül legfeljebb a fővárosba jártak be építkezésekhez vagy a gyárakba dolgozni. A csendőrségnek nem sok bajuk volt velők.

Mióta azonban a tölténygyárat létesítették, a melynek különféle szakosztályain a munkások ezrei találnak alkalmazást, egész gyárváros emelkedett a község egyik részén. Azóta itt dolgoznak a községbeli lakosok, sőt a község folyton szaporodó lakossága is talál itt munkát, mert az óriási forgalmu gyárban állandóan sok ezer munkást tudnak foglalkoztatni.

Ez a nagyszámú munkásság részben a környékbeli, részben messzebbmenő tájakról sereglett Csepelre, de vannak köztük nagyszámmal külföldiek is, a kik nagyobbbrészt szintén Csepelen laknak.

Természetes, hogy a lakosság ily módon való fokozatos szaporodása közben kétes elemek is kerültek a községbe, a kik nem annyira a gyárban igyekeztek munkát keresni, hanem, mint az már az ilyen helyeken található, a jó keresetű, ennél fogva mulatozásra hajló, korcsmázni szerető munkásokon kezdtek élőködni.

Hamiskártyások, sipisták s különféle káros foglalkozású egyének jelentek meg a községben, a kik, ha nem is telepedtek meg állandóan, a fővárosból való ünnepi, vasárnapi kirándulások alkalmával fosztogatják áldozataikat.

Még jobban szaporodott ezeknek a élősdieknek a száma, mikor Kispeszt és Erzsébetfalva a főváros körletébe vonatott és a közbiztonsági szolgálatot mind a két községben a fővárosi rendőrség vette át, elrendelvén egyidejűleg mind a két községben a pontos bejelentési kötelezettséget.

Addig, míg ez meg nem történt, a fővárosból kitiltott kétes elemek, csavargók, tolvajok, betörők szárai huzódtak meg az említett két községben s bizony nagyon sokszor veszélyeztették a fővárosból ki- és viszont

közlekedők személy- és vagyonbiztonságát a késő esteli órákban.

Hiába volt a csendőrség általánosan elismert tevékenysége, az állandó lakosság közt található sok rokonfoglalkozású közártalmu pártfogása mellett élőködő kétes elemeket nem tudták kiirtani, sőt még annyira megfélemezni sem, hogy a közbiztonsági állapotokat csak valamennyire is megjavíthassák.

Az elfogottak, elítéltek, esetleg a türhetetlen viselkedésük miatt eltolonczoltak helyett jöttek újabbak, a kik folytatták az elődeik káros munkáját, míg csak rájuk nem ismertek és kézre nem kerültek.

A két őr legénységi létszáma állandóan meg volt ugyan erősítve, úgy hogy közel 40 fő teljesített szolgálatot. De mert mind a két község éppen rohamos fejlődésben volt és a gyakori sztrájkok és a munkások közti általános zavargások annyira lekötötték a legénység tevékenységét, hogy alig maradt idejük a helybeli és az ezekhez a fővárosból kiözönlő közártalmuak figyelemmel kísérésére, még kevésbé számontartására.

Ugyancsak hasonló helyzetbe kerültek a szomszédos községbeli őrök, köztük a csepeli is, mikor — mint említém — Kispeszt és Erzsébetfalva a főváros közbiztonsági körletébe vonatott.

Ettől kezdve a közbiztonsági állapotok rosszabbodása mindjárt érezhetővé vált a szomszédos községekben, de különösen Csepelen, mert itt, a már említett nagyszámú gyári munkásság felügyeletével a csendőrség amugy is állandóan lekötve lévén, egyéb közbiztonsági szolgálatok teljesítésére csak ritkán maradt idejük s akkor sem teljesíthették azt a zavartalan odaadással és köteles figyelemmel, mint a milyenre a csendőri szolgálatnak szüksége van s mint azt más kevésbé zaklatott körletekben tapasztalhatjuk, pedig gyakoriak voltak az összpontosítások is.

Nagy hátránnyal járt a gyakorta megzavart közbiztonsági állapotok helyreállítására, hogy bejelentési kötelezettség itt sem volt, sőt a követelményeknek megfelelő ma sincs. Így nem is lehet hamarosan megtudni, mikor és miféle foglalkozású újabb lakos telepszik le a községbe. Legalább a csendőrség nem tudhat meg ilyesmit, csak akkor, mikor újabb közbiztonsági zava-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyárum. számm.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és beeserlése. — Árjegyzék minden hangzseről külön küldetik.

rok fordulnak elő s keresik a tettest és ráakadnak egy-egy kétes jellemű alakra vagy közártalmu egyénre.

Így került a községbe 1913. év tavaszán Schlosser Ferencz Budapestről kitiltott közártalmu egyén is, a vele vadházasságban élő Volcskó Erzsébettel, a ki szintén többször büntetett és a fővárosból kitiltott alak volt. A község szélén béreltek magoknak egy kisebb lakást, de a csendőrség hosszabb ideig nem tudott róluk semmit.

Közbevetőleg megjegyzem itt, hogy az ilyen hiányokon bárhol is könnyen lehet segíteni. Megkéri az őrsparancsnok az előljáróságot, hogy minden ilyen jövevény letelepédéséről értesitse az őrsöt. Az előljáróság, már a község érdekében is, ha csak meg van a köteles jó viszony közte és az őrsparancsnokság között, bizonyára szívesen tesz eleget az ilyen kérésnek.

Ha ez meg van, könnyű az őrsparancsnoknak megtudni, hogy miféle szerzet az ujonnan letelepedett lakos, közártalmu-e, büntetett előéletű-e s hogy mily irányban kell őt ellenőrizni.

Az ehhez szükséges tudnivalók beszerzése után meg lehet tenni azt is, hogy az előljárósággal felidéztteti az őrsparancsnok az illetőt a község házára s kilétéről, személyazonosságáról, vagyoni állapotáról és foglalkozásáról rövid kikérdezés mellett meggyőződik.

Ha pedig ismert közártalmu, büntetett előéletű lenne az illető s a bementett foglalkozása olyan volna, a mi esetleg csak káros szokásainak leplezésére szolgál, a közigazgatási hatósághoz való bejelentés mellett esetleges eltolonczoltatás iránt is lehet intézkedni.

Schlosser esetében mindezek meg nem történvén, csak abból következtethette volna az őrsparancsnokság, hogy új közártalmu telepedett le a községbe, hogy egyszer csak megkezdődtek a nappali lopások. Minden béten kettő-három.

Már az első esetek nyomozásánál rájöttek, hogy egy és ugyanazon egyén vagy társaság működik mindenütt, még pedig álkulescsal nyitogatja fel az ajtókat, mert a záraikon sem feszítés, sem feltörés nyomait nem lehetett észrevenni.

A lopás tárgya készpénz, ékszer s drágább fajta ruhaneműek voltak. Azt pedig, hogy egy-egy helyről csupán 80—100 K értékű holmikat vittek, általában az idő rövidegének lehetett tulajdonítani, a mi — a nappali időre való tekintettel — érthető is volt.

Már két hónapig tartott ez az állapot, mikor Kalik József őrmester Soroksárról áthelyezve, az őrsparancsnokságot átvette. Ekkorára már körülbelül 12 rendbeli lopás volt elkönnyelve a kiderítetlen zavarok nyilvántartásában. S miután Kalik őrmester bevonulása után sem tudtak bamarosan rájönni, hogy ki lehet a tettes, hát szaporodtak tovább a lopások úgy, hogy augusztus elejére már 18 lopásról tettek panaszt, a melyből addig egyet se tudtak kideríteni.

Időközben Kalik őrmester érdeklődni és puhatolni kezdett a községben azoknak a lakosoknak a kiléte iránt, a kik sem földműveléssel nem foglalkoznak, sem pedig a gyárban nem voltak alkalmazva. S miután többen is voltak ilyenek és mivel gyakran félbe kellett szakítani más dolgok miatt a puhatolásokat, hát lassan haladt a dolog és eredmény se volt.

Mint később kiderült, Schlosser észrevette a csendőrségnek ezt a működését, de mert ő hozzájuk még nem szólottak, hát fedezve hitte magát és folytatta tovább a lopásokat, a mennyiben augusztus 13-án újabb lopást követett el, a 19-iket s az ekként való károsítáok összege már meghaladta az 1600 koronát.

Ez utóbbi lopás nyomozása során már Schlosserék is gyanuba jöttek, mert sikerült megállapítani, hogy nevezettek, daczára, hogy — a szomszédok megfigyelése szerint — semmiféle munkával nem foglalkoznak, meglehetősen jól élnek és gyakran bejárnak a fővárosba.

Estefelé megjelent a járőr nevezettek lakásán, de nem találták őket otthon, mert — mint a szomszédok mondták — aznap délután eltávoztak hazulról, úgy a férfi, mint a nő egy-egy nagyobb csomaggal kezükben.

A járőr nem is firtatta tovább a dolgot, nehogy nagyobb gyanut keltsen a szomszédok előtt s ezek valamelyike értesíthesse gyanúsítottakat a közeledő leleplezésről.

Késő este azonban, mikor már gondolták, hogy gyanúsítottak hazaérkeztek, újból megjelent a járőr a lakásnál. De még ekkor sem voltak otthon. A járőr tehát a kerítésen belől leszállást foglalt és várakozott.

Már éjfél felé járt az idő, mikor lépéseket hallottak közeledni s pár perc múlva belépett a kapun Schlosser és felesége. Előbbinél akkor is volt egy batyu.

Rendkívül meglepődtek a járőr láttára, a mi a váratlan látogatás mellett sem lett volna valami feltűnő, de mindjárt kitűnt, hogy fontosabb okuk is volt a meglepetésre, mert a mint a járőr kíséretében a szobába beléptek és Kalik őrmester a batyut szétbontatta, annak tartalmát képező ruhaneműek közt ráakadt két, a legutóbbi lopásból származó ruhadarabra.

Schlosser és felesége ekkorára felocsudtak az első meglepetés hatása alól és a járőr kérdésére, hogy hol voltak s hol szerezték a batyuban talált ruhaneműeket, egészen nyugodtan válaszoltak, hogy dolguk volt a fővárosban, a ruhaneműeket pedig az imént vették utközben egy előtűk ismeretlen embertől.

Még az se birta töredelmes beismerésre őket, hogy e beszélgetés közben Kalik őrmester a nő retiküljét megvizsgálva, abból egy aznap kiállított zálogszedulát és négy darab különféle nagyságu álkulesot vett elő, mely utóbbiakra nézve esküdözve állították, hogy utközben találták a földön.

Minthogy ezek a tárgyak csak megerősítették a járőr

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmúlásztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Gyalog harcoló magyar huszárok, fenyőágakkal fedett lövészúrokban.

gyanuját a nevezettek ellen, de mert az éjjeli időt nem találták alkalmasnak egy alapos bázkutatás tartására, Kalik őrmester előzetes őrizet alá vette a jeles házaspárt s a községházára kísérte.

A másnapi bázkutatás aztán meghozta a teljes eredményt. Egy egész koosi lopott ruhanemű és 39 darab zálogcédula került elő a szegényes lakásból. Ez mindjárt megmagyarázta, hogy miből költhekezhetik a munka nélkül élő jeles pár.

Ennek láttára már beismerték az összes lopásokat, a melyekben való tettességüket azon kívül, hogy a bűnjelül elhozott ruhadarabok között majdnem minden káros talált magáénak egy-két darabot, még azt is igazolta, hogy a zálogcédulák keltezése mindig a lopásokat követő második vagy harmadik napról szólott.

Az asszony — a mint bementek — nem vett részt a lopásokban, ő csak az értékesítést végezte. Ezért aztán csak orgazdaság miatt kerülvén vád alá, csupán hat hónapi börtönnel sújtotta az ítélkező törvényszék; Schlossert ellenben a többrendbeli, de egy folytatólagos bűncselekménynek minősített lopás büntette miatt négy és fél évi fegyházzal büntette meg.

Természetesen mindjárt megszűntek a lopások a községben és Kalik őrmesternek, mint új őrsparancsnoknak eme jól sikerült és szép eredménnyel való bemu atkozása is jó benyomást keltett a község lakosságában.

Ne játssz a pénzzel.

Irta: (-bó.)

Nyirkos, sötét éj borult rá 1913. év április hava egy napján H. községre. Csend, nyugalom mindenütt. Csak a hű házórzó ebek itt-ott hangzó vakkantásai zavarják a pihenők mély, egészséges álmát. Alszik az egész falu. De mégsem! A faluvégi csárda bezzeg hangos. Zeng-bong a hegedű, pattog a czimbalom húrja, éleseket sikolt jó tüdejű gazdája markában a klarinét. Folyik a bor, ürül a hordó, növekszik a vig danákat fújó mulatózók kedve.

P. Pál gazduram csinál egy görbe napot. Kiáll széles jó kedvében a csárda közepére és előbb csak úgy módosan, illegve-billegve rakja a magyarok tánczát, majd a zene mind vadabb ütemére gyorsabb tempóban

kopog a csizma, lobog az ingujj, perdül a gazda. Majd megpihen a cigány, nyugszik a gazda. Azaz dehogy nyugszik, iszik istenigazában. Sűrűn hangzik a koczintás, a bogárszemű csaplárosné negédes járással, riszáló derékkal ugyancsak gyakran teszi meg az utat az asztal és a sötét között.

A kapatos gazdának új szórakozás kell. Beleköt a cigányokba. Ócsárolja nincstelen voltukat, rongyaikat. Kivágja duzzadt tárczáját az asztalra és egyenkint sorolja fel, hogy kit milyen bankóval fog kitömní.

— Ugyan-ugyan gazduram, minek az a nagy henczegés, hisz ugyis tudjuk, hogy az a degesz csak papirossal van tele, — ingerli a czimbalmos a hőködő gazdát.

— Mit papiros? Nézz ide more és vaku!j, szól a gazda és egyenkint ropogtatja meg a sziszegő huszasokat, ötveneseket és százasokat a cigányok sóvárgó szemei előtt. Sokáig tartott ez a veszedelmes művelet, mert éppen 2600 koronát rejtegetett a tárcza méhében.

A cigányok sokatmondóan összenéznek és nagy hirtelen belevágnak a zenébe, húzván a legszivrehatóbb nótákat a módos gazda fülébe. De a gazda már álmos, valahogy ki is zökkent régi kedvéből, fizet és megy tanyai lakására.

A sötétség mintha még sűrűbb lett volna. Olyan, mint mondani szokták, hogy a kocsikereket is hozzá lehet támasztani. Szinte lehetetlen, hogy e tolvajlásra kiválóan pompás éjszaka a nélkül muljék el. Nem is.

A határban bandukoló gazda után három árny lopódzik. Egy hátrább, kettő közvetlen a gazda mögött. Amúgy is nesztelen lépteiket a futó homok még inkább zajtalanná teszi. Ha jól megnézzük őket, úgy rémlik, mintha azelőtt egy órácskával már találkoztunk volna velük. Persze! de akkor ruhájuk nem volt kifordítva, nem is voltak ily csendesek, mert lármás hangszerekkel ugyancsak nagy zajt csaptak az egyik faluvégi korcsmában.

Egy kiáltás, egy zuhanás zavarja meg hirtelen a néma csendet. A pénzzel való hőködés bűnhődése kezdetét vette. Az egyik cigány hátra rántja P.-t, a másik rátérdel és fejét a mély homokba nyomja. A harmadik hiúz szemmel kémleli a vidéket. Nincs semmi baj. Az elalélt gazdát pénztől zavartalanul megfoszthatják.

Az osztozkodás egy kis erdőbe történik. Kap mind-egyik a munka arányában 800—800 koronát, a tervező 200 koronával többet.

A kárvallott gazda másnap bűnbánóan tesz tanuságot a h.-i őrsön esztelen hőködéséről, de kijelentette azt is, hogy két támadóját a sötét éjben nem ismerte fel. S. őrmester elsősorban a cigányokat szedte elő. De a ma született bárány jámborabb arezot nem vághatott volna az őrmester előadásához, mint éppen azok. Még ők szidták legjobban a derék gazda gaz rablóit, Bizonyitek nem lévén elegendő, a nyomozást abban kellett ellenük hagyni már azért is, mert rajtuk kívül még sokan látták a korcsmában Pál gazda produkezióját.

Egy magyar népfelkelő dandár törzskara Orosz-Lengyelországban.

Az őrmestert azonban korántsem hagyta nyugton a merész és sikeres gáztett, s akárhogy forgatta is elméjében a dolgot, mindig csak oda lyukadt ki, hogy a tettesek mégis csak a morék lehetnek. Így a nyomozást ellenük bár abban hagyta látszólag, de őket szüntelenül szemmel tartotta. De a cigány sem azért cigány, hogy botor módra csapdába kerüljön. Óvatosak voltak a végletekig. A szegénység, a nyomor csak úgy rítt le róluk. De ez az őrmestert nem tévesztette meg. Éppen a nagy nincstelenség táplálta gyanuját, mert hírnökei innen is, onnan is birül hozták, hogy a cigányok itt is, ott is mennyit kesestek. Tehát oly nagy nyomorúságban mégsem lehetnek, hanem inkább valamit leplezni akarnak, tündődött az őrmester.

Egy éjjeli ellenőrzés alkalmával a cigány soron, az őrmester hiveit nem találja otthon. A kocsmákat már bejárta, így tudta, hogy vig kedvű magyar mára nem akadt, tehát senki sem czinczogatja őket. Hol lehetnek? van még egy csendes lebuja. Azt is megnézi. Im a keresettek ott vannak mind a hárman és vigan iszogatnak egy kecske lábú asztal körül, az egyik nagyon hangos. Ma mi vagyunk az urak, nem parancsol senki, galambom, csaplárosné hort ide, de a javából, — kiabálja a füstös. — Persze a magukat biztonságban érző vendégek beszélgetését az őrmester debogy zavarta volna meg. Kihallgatta őket rendre és látta mikor a beszélő egy ötvenest lobogtatott a csaplárosné fele szavai nagyobb bizonyosságául. Sőt, hogy uraságuk annál hitelt érdemlőbb legyen, az egyik cigány kezén egy arany gyűrűt pillantott meg az őrmester, melynek csillogó ékköve ugyancsak kaczerán játszadozott a lámpa tompa fényével.

A sístergő bomba nem csaphat le nagyobb rémületet okozva, mint az őrmester váratlan betoppánása. Dermedten álltak mindannyian annak kntató, szűrő tekintete előtt. Előkerült a nagy garral mutogatott ötvenes, követték azt az egyenként előadogatott huszasok és tizesek, lecsusszant az ujjról az ékköves gyűrű. A megrettent cigányok, mit volt mit tenni, beismerték P. gazda kirablását és jó cigány szokás szerint bele keverték mindjárt ügyükbe a csaplárosné is. Ez be is ismerte, hogy tudott a rablásról, a cigányok igen sokszor iszogattak nála és gyakran váltott nekik 100, 50 és 20 koronást, a világért sem jelentette volna fel őket, mert a cigányok igen gavalérosan fizettek és a váltásoknál 1—2 korona hasznára nem néztek. A hús azonban most rohadjon le róluk, hogy im őt is bajba keverték, — fejezte be beszédét a menyecske.

*

Ime így kerültek hűvösre a hivatásukról megfélekedezett zenészek. Pedig ravaszok voltak nagyon. Nem feledkeztek meg arról, hogy máról-holnapra nem lehet jó módba pottyanni, sőt túlzott óvatosságukban, a soha nem is látott nagy pénz birtokában, még nyomorultabbaknak igyekeztek látszani. De éppen ez volt a vesztük. Az

élesszemű őrmester figyelmét nem kerülte ki semmi változás. Latolgatott, fontolgatott, keresve az oknak az okozóját, rábukkant a tettesekre.

Egy-egy hason jövedelmező kirándulás a büntető törvénykönyv mezején nem mindig jár, mint látjuk dinom-dánommal. Helytelen dolog volna tehát csak éppen azt kutatni, hogy a gyanusított fittyet hány-e most már a világnak, hanem igenis éles szemmel vigyázni, hogy mi változás észlelhető mégis annak eddigi életmódjában. Mert valami fordulat ily esetekben nagy ritkán szokott elmaradni. Ha aztán a csendőr nyitott szemmel dolgozik, a kevésből is olvasni tud, úgy fáradozását rendszerint siker is koronázza.

A zene — mint tudjuk — kellemes szívidámitó szórakozás, de egyszeribe szomorúvá válik, ha valakinek szent Dávid hegedüli el a nótáját, mint tette itt a cigányok atyamestere, S. őrmester képében, a hozzá bütlén hiveivel.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Gróf Tisza István a háborúról.

Gróf Tisza István miniszterelnök a napokban előadást tartott a „Hadseregítő Bizottság” felolvasásai során a háborúról. Az előadó kiváló személyisége és az előadás magas színvonala egyaránt indokoltá teszik, hogy a nagy tetszéssel fogadott beszéd aláhíi részletét mi is közöljük.

A miniszterelnök azzal kezdte előadását, hogy az emberi élet legborzasztóbb csapása a háború. Az ő képzelete előtt a háború fogalma összeforrt nemcsak a katonák kiontott vérével, hanem a gyermekeknek és aggastyánoknak, özvegyeknek és árváknak irtózatos szenvedésével. A háború szó kiejtésénél lángbaborult falvak, éhező, didergő, nyomorgó asszonyok és gyermekek sokasága jelent meg szeme előtt s fiatal kora óta mindig azt vallotta, hogy a legnagyobb gonosztevő az, a ki szükség nélkül a háború átkainak teszi ki az emberiséget. Másrésről azonban nemzetnek, a melyik érdemes akar lenni a nemzet névre, államnak, a melyik egy nemzet egyéniségét, független, erős szervezetben kifejezésre akarja juttatni, a háború lehetőségétől nem szabad elzárkóznia, a szükséges háborúra készen kell állnia. Olyan szempont ez, a melyet különösen nekünk, magyaroknak, egy pillanatig sem szabad szem elől

Magyar huszárok a tűzvonal mögött egyik orosz-longyelországi harcmezőn.

téveszteniünk. Földrajzi fekvésünk oly veszedelmeket rejt magában, a melyekkel számolnunk kell.

A hetven-nyolczvanas években olyan erjedési folyamat játszódott le közel határainkon, hogy szinte kézzelfoghatóvá lett a háború veszedelme; mégis csodálatosképpen alig szünt meg a politikai feszültség s alig állt be bizonyos időleges nyugvás a Balkánon, már megfeledkeztünk a veszedelmekről. Ezelőtt 10—12 esztendővel, a midőn a védőrendszer kérdésével foglalkoztunk, fantasztáknak gúnyolták azokat, a kik ráutaltak ezekre a veszedelmekre. Most ime elkövetkezett a kérélnbetetlen valóság.

A magyar nemzet kötelessége volt, hogy készen álljon a háborúra, de nem provokálta a háborút. Ismételtén közel állottunk a baborúhoz, de a kik a monarkia sorsát intézték nagy békeszeretettel, önmérsékléssel és hidegvérrel megőrizték a béke áldásait. Ez helyes volt így, mert most aztán nyugodt lelkiismerettel és főlemelt fővel mondhatjuk, hogy ezt a háborút nem provokáltuk s hogy harczolnunk kell és harczolni fogunk erőnk végső megfeszítéséig egy olyan háborúban, a melyet mások gonosz szenvedelméi idéztek föl ránk. (Helyeslés és taps.)

A szerajevói büntényt követett vizsgálat földterítette a merénylet undok hátterét. Az a szomszéd, a ki hat évvel ezelőtt azzal vásárolta meg a békét a monarkia-tól, hogy ünnepies kijelentésben a jó szomszéd kötelességeinek lojális teljesítésére kötelezte magát, az a szomszéd, mondhatni, egész nemzeti életét egy nagy agitatorius tevékenységben összpontosította. Behálózta önmagát és a szomszéd területeket a legkülönbözőbb egyesületeknek olyan homályban tartott rendszerével, a melynek célja az — hogy ők maguk kifejezték — a monarkia szerb lakosságának fölszabeditása volt az hogy az igazsághoz képest mondhatjuk: a monarkia megrablása, a monarkia megcsönkítése. (Igaz! Úgy van!) Eszköze e cél elérésében a bomba és a revolver. E hálózat középponti szálai fölnyultak az állami élet legmagasabb köreibe. (Igaz! Úgy van!) E mellett szerb hivatalos személyek nyilatkozataikban állandóan provokáltak bennünket s mindez végül is kötelességévé tette a monarkianak, hogy komoly lépést tegyen a bűnös merénylet megtorlására.

És akkor mit látunk. Az a bünszövetkezet, a mely bűnös célokat a legaljasabb eszközökkel kíván elérni, segítőtársakat kapott; segítőtársak siettek azok a nagyhatalmak, a kik ma mint Európa békéjének, függetlenségének, civilizációjának védelmezői akarnak feltűnni az egész emberiség közvéleménye előtt. Ezzel a magatartással ő róluk is lehullott a lepel. Az a középeurópai szövetség, a melyre rátámadtak, egész fönnállása alatt a békének, Európa nyugalmanak, Európa nemzeti függetlenségének szövetsége volt. Hisz a béke föntartásának érdeke, a státuszkvó biztosítása, hozta létre ezt a szövetséget és ezt a célt szolgálta nagy következetességgel, nagy mérsékléssel, nagy béketűrősséggel egész fönnállása alatt. És csak most tűnt ki, hogy az a másik szövetség, a melyik szemben állott vele, nem, a

mint állították, az egyensúly fentartásának céljából alakult, hogy annak valódi föladata nem az volt, hogy egy hatalmas szövetséggel más nagyhatalmaknak hasonlóan békés szövetségét állítsa szembe és ezzel a békének annál nagyobb biztosítéka legyen. Nem! Ez a szövetség a kapzsiságnak, a hatalmi váagnak, az uralomváagnak szolgálatába szegődött. (Igaz! Úgy van!) Ezeknek a káros, romboló szenvedelmeknek szolgálatában egy rossz ügyet használva föl ürügyül, zuditotta Európa összes népeire a mai világháború borzalmaait. (Igaz! Úgy van!)

Reánk kényszerítették a háborút. Lehet-e egy reánk kényszerített háborút el nem fogadni? A mennyire áll az, hogy a legnagyobb bűn a földön egy háborúnak szükség nélkül való provokálása, annyira áll az is, hogy hitvány, silány, megvetésreméltó, az életre nem érdemes az a nemzet, a melyik kitér a reá kényszerített háború elől. (Helyeslés.) Elibünk van állítva a maga egész borzalmas valóságában az a kérdés, ismerünk-e az egyénnél nagyobb élőlényt ezen a világon, ismerünk-e az önzésnél nemesebb indulatot és e nagyobb lénynek, a hazának, a nemzetnek fogalma csak üres teoretikus fogalom-e, szappanbuböréka-e az emberi elmének vagy gyönyörűséges élő valóság, fenséges erkölcsi hatalom, a mely megragadja az emberi lelket, az emberi lény minden nemesebb ösztönét, a mely irányítja, magával viszi és minden alacsonyabb indulat fölött diadalt arat. (Élénk helyeslés és taps.) Ez a kérdés áll a nemzet minden tagja előtt és az a válasz, a mit erre a kérdésre nem szavakban, hanem cselekedetekben adni fogunk, az a válasz adja meg a nemzet erkölcsi értékének fő-összegét, azt az összeget, a mely egyedüli, de biztos alapföltétele a sikernek. (Igaz, Úgy van!)

A lét és nemlét problémája elé állítja a háború a családokat is. Hiszen alig van család, a melyik ne remegne egyik-másik, talán nagyon sok tagjának életéért és fájdalom, naponta szaporodik a száma azoknak a családoknak is, akik siratják a hazáért meghalt kedvesüket. Vajjon ily viszonyok között van-e még visszavonás, egyenetlenség, izetlenség a család tagjai között? Vajjon nem az emberi lélek mélyében fekvő tisztább, nemesebb érzelmek dominálnak-e most egész lelki életünkben, vajjon nem érezzük-e azt, hogy milyen közel állunk egymáshoz, hogy mennyire szeretjük egymást, hogy egyikünk sorsa, boldogsága mennyire össze van fűzve a másikéval s hogy egy nagy éltető erő van, a melyikért érdemes élni ezen a földön és ez a szeretet. Vajjon a háborúnak borzalmas napjaiban nem lesz-e élő valósággá az, hogy a nemzet minden tagja testvére a másiknak? Vajjon nem állunk-e közelebb egymáshoz párt-, felekezeti-, osztály- és nemzeti-ségi különbség nélkül, mint a hogy valaha állottunk ebben az országban? (Igaz! úgy van!)

Beszélt azután a miniszterelnök arról, hogy a társadalomnak is bátorságot kell tanusítania ép úgy, mint a katonáknak.

És az asszonyok is ép oly bátrak, mint a férfiak

Honvédjárőr átkelése egy folyón.

A háboru tette hívja fel a szeretet erényét, a melyre nézve a nép gyermekei, a társadalom legalsó osztályai megható példákat tárnak elénk. Mindnyájunknak éreznünk kell, hogy az egész nemzet léte forog kockán s a szerint kell cselekednünk. Méltóknak kell lennünk katonáinkhoz, a kik értünk ontják vérüket s itthoni viselkedésünkkel ne rontsuk le azt, a mit ők nélkülözésekkel és hőstetteknek emberfeletti mértékével kivívnak a nemzet számára. Önbizalmat kell tanusítanunk, bizalmat a nemzet erejében, bizalmat a sikerben és fokoznunk, hatványoznunk kell a hadrakelt nemzetnek testi és erkölcsi erejét. (Éljenezés.) Minden helyes, minden hazafias, minden elismerésméltó, a mi ezt az erőt fokozza. Hitványság, silányság, a nemzethez és a mai időkhöz nem méltó lelki sivárság minden, a mi csorbitja azt. (Úgy van! Taps.) Vészhirek károgásában tetszelgő jóléretsültségek (Úgy van!), a lelkiüresség, (Úgy van!), a mely nem képes mások lelkének teljességét, becsét megérteni, (Úgy van! Úgy van!), a mely annál jobban érzi magát, mentül nagyobb nihilizmussal beszélhet mások felől, (Úgy van!), a mely annál különbnek, annál okosabbnak, annál csalhatatlanabbnak képzei magát, minél jobban leszólja egyeseknek és az egész nemzetnek erőfeszítéseit (Igaz! úgy van! Zajos helyeslés és taps), ez mindmegannyi a mai időkhöz és a magyar nemzethez nem méltó kórtünet, parazitája a nemzet lelki életének, a melyet ártalmatlanná kell tennünk, ártalmatlanná azzal, hogy éreztessük vele saját eljárásának hitványságát, (Úgy van!), éreztessük vele úgy, hogy ne merjen a maga valódi színében mutatkozni a nyilvánosság előtt. (Úgy van!)

Szerencsére ezek csak szórványos jelenségek, — hála Istennek, a magyar nemzet nagy zöme méltó a harctéren küzdő katonákhoz. A küzdelem folyik: nehéz,

kemény, elszánt, de dicsőséges és reményre följosító küzdelem. Olyan háborúban vagyunk, a melyben nem könnyü a győzelem. Óriás erővel állunk szemben; el kellett készülnünk rá, hogy nehéz megpróbáltatások is fognak érni bennünket, de ebben a küzdelemben kezünkben van a siker. S ha a magyar nemzet továbbra is kifejti azt az erőt, a melyet eddig kifejtett, ha el nem veszti jogosult bizalmát önmagában, ha becsületesen megfeszíti az Istenről neki adott erőt, ha kitart az igaz ügy melletti küzdelemben: én bizom Istenben, hogy nem fog elmaradni a megérdemelt siker. (Lelkes éljenezés és taps.)

A miniszterelnök így fejezte be előadását: Karácsony előtt állunk. A rombolás szenvedelme gázol végig a szeretet ünnepén. Ezt a karácsonyt nagyon kevés magyar család fogja teljes családi körben megülni. Karácsony ünnepe a rendesnél is közelebb fogja hozzánk hozni azt a kemény valóságot, hogy mindannyiunknak küzdonünk, remegnünk és szenvednünk kell. De a karácsony ünnepi hangulata, ha komolyabb lesz is a rendesnél, emeljen föl bennünket az elhatározásnak, a hazaszeretetnek, az istenben való bizalomnak azokba a magas régióiba, a hol a köteleaségteljesítés nem ismer ingadozást, a hol csak egyetlen érzés hat át mindenkit: az, hogy előre menjen, előre erők becsületos, teljes megfeszítésével, szilárd kitartással előre, egészen a teljes diadaldig! (Hosszas, lelkes éljenezés és taps.) És akkor adni fog az uristen derültebb, nyugodtabb, szebb karácsonyt még a magyar nemzetnek.

Az előadás végén a közönség fölállt a helyéről, perczekig tapsolt és éljenzett és lelkesen ünnepelte Tisza István grófot.

KÉPEINKHEZ.

HIREK.

Harcztéri képek.

Az utóbbi évek háborúi egészen új oldalról ismertetik meg velünk a hadviselés egyes mozzanatait. Nemcsak a gyalogságnak, hanem a lovasságnak is új dolgokat kellett gyakorlatilag elsajátítani, hogy az ilyenekben már gyakorlott ellenséggel szemben megállhassák helyüket és sikeresen felvehessék a harcot.

Igaz ugyan, hogy a gyalogság fedezék-készítése és a huszárok gyalogtűzharcza nem volt éppen ismeretlen fogalom a katona előtt, mert hiszen benne voltak már ezek mind az évtizedek előtti gyakorlati szabályzatokban. Csakhogy míg nem volt rá annyira szükség, mint most, olybá vette a hadi tudományokat csak képletesen ismerő legénység, hogy csak aféle katona-hosszantó czéltalan dolgok ezek, a melyeknek semmi gyakorlati értékük nincs.

Különösen a huszárság nem volt kibékülve a gyalogtűzharczal. Mindenki negyedik ember szeretett volna lenni a sorban, mikor gyalogtűzharczhoz kellett leszállani, mert ez tudvalevőleg ilyenkor is lovon marad, a mennyiben az egy, kettő és háromszámuak kardjaikat a málbátáska szija mellé dugva, a kantárszárakat egymás lovai nyakába akasztva, ő rá bizzák azok felügyeletét.

Ezek a lovon maradt huszárok meg amazokat irigyleték, mert a puska ropogásától megbokrosodott pihent lovak sokszor úgy összegabalyodtak mire a gyalogtűzharcz véget ért, hogy a lóraszállást jelző trombita szóra gyakran nem tudtak velők a visszatérő bajtársaik elé sietni, sőt ezek magok is megakadtak, míg szétválaszthatták az összegabalyodott lovakat és felülhettek. Pedig éppen a gyors lóraszállás volt a fő, hogy a megriasztott ellenséget azonnal üldözhessek, esetleg ha túlerős ellenséggel kerültek szembe, gyorsan visszavonulhassanak. Szóval a lovasság gyalogtűzharcza csak igen ritkán sikerült katonai oktatások alkalmával a követelményeknek megfelelően.

A háboru azonban sok mindenre megtanítja a katonát. Megtanulták a huszárok is a gyalogtűzharczot és felismerték annak gyakorlati fontosságát is. Képeink egyikén még a tűzvonal megett pihenőn áll a huszárok csapata, a másik képen pedig már ott feküsznek a gyalogság fenyőgalyakkal leplezett lövészárkában és versenyt lövöldöznek gyalogos bajtársaikkal. Most valószínűleg nyugodtan maradnak a lovak, nem riadoznak az ágyüdörgésre és puskaropogásra. Ki vannak merülve a folytonos hajsza miatt s bizonyosan nincs velők baja a lovon maradt negyedik huszárnak, míg bajtársai segítséget nyújtanak a fedezék készítésében kifáradt gyalogosoknak. Mert, hogy a lövészárkot mégis csak a gyalogság készíti, azt a huszárok bizonykodása nélkül is elhibezhetjük.

A hadrakelt sereghez beosztott csendőrlegénység előléptetésének szabályozása. Az 1914. évi december hó 31-én kelt 195,841/16. sz. honvédelmi miniszteri rendelet szerint, a hadrakelt seregnél beosztva levő csendőrlegényaég kiváló szolgálatkészségének és föltötte tévékeny teljesítményének méltánylásául, a hadseregparancsnokok, a hadtápfőparancsnok, valamint a hadsereg-hadtápparancsnokok felhatalmazást nyertek, hogy a hadseregnél működő és kitünő szolgálataik által arra érdemesnek mutakozó csendőrlegénységet, a valóságos őrmesteri rendfokozatig előléptethessék. Eddig tudvalevőleg ugyanis a hadsereghez beosztott csendőrlegénység csupán a tábori csendőrtörtzstisztek által és csakis a czimzetes rendfokozatba volt előléptethető. Ezen nagy horderejű ujtás tehát bizonyára fokozni fogja a csendőrlegénységnek a harcztéren kifejtett és eddig is elismeréssel jutalmazott, önfeláldozó és hazafias tevékenységét, a mire a jelen történelmi időkben valóban szükség is van.

Egy járőr megtámadtatása. Péter Sándor és Orbán József demsusi őrsbeli csendőrökből álló járőrt december 30-án Demsuson foganatosított segélyszolgálat teljesítése alkalmával Leszkony Szofronesz Petru és Gardián Simon fejszével és vasvillával megtámadták. A járőr a támadók ellen löfegyvert haaznált s azok közül Leszkony Szofronesz Petrut, annak arczát és jobb felső czombját átlöve, súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesítette.

Adomány. A pánczélcsehi magyar ifjuság, az ottani csendőrös kezdeményezésére, a harcztéren elesettek árváinak segélyezése czéljából, december 27-én, sziniclóadással egybekötött tánczmulatságot rendezett, a mely a jótékonyczél javára 70 K 80 fillért eredményezett. A hozzánk küldött ezen összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Kérelmek. Farkas György, ki Szombathelyen a Kispityer vendéglőben lakik, kéri Fülöp Károly, a munkácsi téglagyártelepi járványkórházban betegen feküdt és jelenleg szabadságon levő őrsvezetőt, kit egy fontos ügyben személyesen óhajt felkeresni, hogy pontos czímét vele közölni sziveskedjék.

Kovács Ferencz, Fogaras megye, Zerneest községben állomásozó csendőr kéri Pap József, VIII. kerületbeli próbacsendőrt, kivel a mult évi április 5-től július 24-ig az országos csendőriskola 4. századánál együtt volt, hogy czímét egy fontos okból közölje véle.

Gyászhir. A kolozsvári m. kir. csendőraltiszti kar gyászlapon tudatja velünk, hogy szeretett bajtársa, Popiczka Kelemen, csendőr járásőrmester, a koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa, életének 60-ik évében, Kolozsváron, 1914. december 25-én elhunyt. Temetése december 27-én ment végbe bajtársi részvétellel, a monostori-utí csendőrlaktanyából. Nyugodjék békében!

KÜLÖNFÉLÉK.

Nincs semmi új a nap alatt A most folyó világháború során több olyan dolgról hallhatunk, a melyek ujdonságszámba mennek, holott a legtöbbjük a valóságban már igen régi dolog és már a klasszikus ókorban a régi görögöknél és rómaiaknál is ösmerték voltak. Ma például a könnyebb fedezés és a lövés által való veszteségek csökkentése okából katonáink rossz célpontul szolgáló csukaszürke színű egyenruhátviselnek s ugyancsak ilyen színnel borítják a csákókat és a fényes ércveretű sisakokat is, a mi persze nagyon praktikus eljárásnak bizonyult már az eddigi tapasztalatok szerint is, mert így a fényes és csillogó folszerelések az ellenség szeméi előtt eltüntethetők s ilyenformán az ellenség a legminimálisabb célbiztossággal tüzelhet katonáinkra. Ám a história sárguló lapjai arról tanuskodnak, hogy ugyanígy jártak el a klasszikus ókorban már a görögök is, a kik szintén abból a ezélből használták a jóltakaró és fedező védőszínekből való ruhát és sisak áthuzatot, hogy kevésbbé legyenek láthatók és fölismerhetők. Mint tudjuk, az ókori görögök hadifölszerelésében szerepelt a fényes ércsisak és a fémből készült, szintén csillogó védőpaizs, valamint a lábszár-vertezet. A régi görög leírásokban olvasható, hogy a görög harcosok ilyen fénylő és csillogó folszereléssel vonultak hadba és rontottak az ellenségre. A görög szobrászok azonban, mikor ilyen jeleneteket örökítettek meg és véstek köbe, voltaképp némi művészi szabadsággal — á la poetica licentia — éltek, mert a valóság az, hogy a görög harcosok nagy gondot fordítottak arra, hogy magukat jól fedezzék és az ellenség szeméi előtt rejtve maradjanak mindaddig, a míg csak a kellő pillanat a rohamtámadásra el nem következett és ez okból ruházatuk és folszerelésük fénylő és árulójukká lehető részeit védőszíni bevonattal látták el. Világosan kitetszik ez Xenofon Anabasis-ából, a mely tudvalevőleg a görögök Kisázsziába való vonulását írja le. Xenofon e könyvében leírja, hogyan menekült a görög sereg Kr. e. 401. márcz. 9-én Sardesből Kunaxán át a Hellespontus (Feketetenger) felé. Thyriasion mellett

Epyxa királynő előtt parádés felvonulás is volt, a mikor teljes díszben rukkoltak ki és vonultak el — és ekkor csupa fénylő sisak, paizs és vért volt rajtuk látható, mert a védő csukaszürke színű áthuzatokat a parádéra való tekintettel eltávolították. Sajnos, a fönmaradt egykoru leírásokból ma már nem lehet a használt szint pontosan megállapítani, de minden valószínűség és adat amellet bizonyít, hogy csak szürke, ugynevezett hamuszín lehetett.

Konstatálható tehát egészen kétségtelenül, hogy a csukaszürke színnel való védekezés épen nem új dolog, mert ez a törekvés már 2300 év előtt is megvolt és az akkori népek is ismerték a védőszín hadászati fontosságát.

Az öreg népfölkelők hóstette. Azuzsoki szorosban december 5-ikén rendkívül sűrű köd uralkodott. Az oroszok örülten lövöldöztek, de nem lehetett tudni honnan. Vágási József szakaszvezető, öreg népfölkelő, vállalkozott a kémazemlére. Behatolt az oroszok tűzvonalába és egymaga megtámadta az oroszok három őrszemét. A három orosz kétségbeesetten védekezett, de az öreg népfölkelő egyet leszúrt, kettőt lefegyverzett és így tért vissza az orosz tűzvonalból, két fogolylyal. Ugyanez az öreg népfölkelő pár nap mulva kémazemlén megtudta, hogy az oroszok egy templomba szállásolták el magukat. Harmadmagával megtámadta az oroszokat. Az oroszok golyózáport bocsátottak rájuk, de nekik semmi bántódásuk nem történt és visszatértek a csapathoz. Ugyanez nap nagy csata volt a Kárpátok alatt. Harcz közben a nagy ködből hangos kiáltás hallatszott. Vágási segits, ne hagyj, ez Biró Mihály komám hangja, mondta Vágási és engedelmet kért, hogy hat emberrel áttörje az oroszok vonalát és megmentse sebesült bajtársát. Veszélyes vállalkozás volt, de sikerült. Folytonos lövöldözés közben biztos fedezékbe vitte a sebesültet, majd kerülő uton és a sötét leszállott éjszakán huszonegy kilométernyi utat tett meg a sebesült czimborával. Lépten-nyomon találkozott orosz őrszemekkel, a kiket szuronylyal némitottak el, mert a puskalövés magukra hívta volna a főszereg figyelmét.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletlítés ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletraés készpénzéért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a belevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Hadi- és hajóhadparancs.

A múlt évnek öt hónapja óta küzd a monarchia a réa és hű szövetségeseire kényszerített háboruban nagyszámú hatalmas ollenségekkel.

Visszapillantván Hadseregem és Hajóhadam állhatatos kitartására, örömteljes harcckészségére és haláltmegvető vitézségére, a jövő hadiév kilátásai azon felemelő bizakodást nyújtják, hogy Ausztria és Magyarország harcos fiai, szárazföldön és tengeren, a legnehezebb megpróbáltatásokat is, a melyeket a háború katonai erényeikre ró, a haza javára becsülettel fogják viselni.

Fájdalomtéljes halálával emlékszem meg azok nagy számáról, kik életüket áldozták a véres küzdőtéren igaz ügyünkért; legmelegebb elismeréssel üdvözlöm vitéz katonáimat azon reményben, hogy Isten segítségével az új év győzelemre fogja őket vezetni.

Kelt Bécsben, 1914. évi december hó 31-én.

Ferencz József, s. k.

Házasságra léptek:

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Bondor Sándor őrsvezető cz. őrmester, Gencsi Amáliával, 1914 november 15-én, Szárhegyen.

Bálint Dénes őrsvezető cz. őrmester, Finta Erzsébet Annával, 1914 november 8-án, Kézdimartonfalván.

Gáspár Dávid őrsvezető cz. őrmester, Bezdány Rozáliával, 1914 november 21-én, Nagyszébenben.

Botár Károly csendőr cz. őrmester, Málnási Rozáliával, 1914 november 15-én Zernesten.

Toók Mózes csendőr cz. őrmester, Pásztor Máriával, 1908 szeptember 8-án Békfalván.

Venczel János őrsvezető cz. őrmester, Ferencz Ilonával 1914 december 1-én, Papolozcon.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 17 éve álló géparúháza kizárólag alantli czimen létezik Szegeden a városi bérpalotában. Kérem tehát sok ezer üzletpartnaimat, ügyfeleimet, hogy meg ne téveszték hasonló névű czégek és szigorúan Szántó József nevét követeljék rendelés megtételénél. Flókrakáram pedig nincs Szegeden, de sehol az országban.

Csakis nálam kaphatók: katonai hegyi, Postillon, Britania és Helical kerékpárok a tünéklő Pathéfon beszélőgépek és le-

mezek fértékata is nálam van, csendőrségi díszvarrogépek csekély részletfizetésre. Főárjegyzékem ingyen küldöm. Várom becses rendeléseket és ez után küldöm üdvözlőmet sok ezer pártió barátimnak.

SZÁNTÓ JÓZSEF GÉPARÚHÁZA, SZEGEDEN, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakravaló
Czipókrém
Fegyverzár
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szíves figyelmébe ajánljuk, hogy 1915. évre szóló előjegyzési naptárainkat csakis megrendelésre küldhetjük ingyen. Megrendelés nélkül portómentesen nem küldhetők. Egyben értesítjük, hogy a Rendelési Közlönyök, Csendőrségi Rendelési Közlönyök, Csendőrségi Lapok, Vasárnapi Könyv és Alkoholisztus című könyveket olcsó árban és gyorsan beküldjük, kérjük ezek beküldését.